

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій

**Кафедра економічної кібернетики, бізнес-економіки
та інформаційних систем**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

М.Є. Рогоза

(підпис)

(ініціали, прізвище)

«__» _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Організація виробництва та управління бізнес-процесами»

освітня програма «Економіка підприємства»

спеціальність

051
(код)

Економіка
(назва спеціальності)

галузь знань

05
(код)

Соціальні та поведінкові науки
(назва галузі знань)

ступінь вищої освіти бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни **«Організація виробництва та управління бізнес-процесами»** схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем

Протокол від «31» серпня 2020 року № 1

Полтава 2021

Укладач: Яковенко Т.І., доцент кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем, к.е.н.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Економіка підприємства» спеціальності 051 Економіка, 05 Соціальні та поведінкові науки ступеня бакалавр

_____ В.І. Перебийніс
(підпис) (ініціали, прізвище)

« _____ » _____ 20__ року

Зміст

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни	4
Розділ 2. Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання	4
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	7
Розділ 4 Тематичний план навчальної дисципліни	14
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів	22
Розділ 6. Інформаційні джерела	23
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	Ошибка! Закладка не определена.

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «**Організація виробництва та управління бізнес-процесами**»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> _____ <i>Постреквізити:</i> _____	
Мова викладання	Українська.	
Статус дисципліни – обов’язкова		
Курс/семестр вивчення	4 курс, 7 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	6	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість 180:		
- лекції: 18 год.		
- практичні заняття: 54 години		
- самостійна робота: 108 години		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): Екзамен.		
Заочна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість 180:		
- лекції: 4 год.		
- практичні заняття: 6 години		
- самостійна робота: 170 години		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): Екзамен		

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Мета: формування теоретичних знань і навичок з раціональної організації виробництва та використання методів підвищення результативності виробничих систем промислового підприємства. Таблиця 2 – Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації. ЗК11. Здатність	<ul style="list-style-type: none"> • - ознайомлення студентів з теоретичними засадами організації виробництва; • - формування у студентів уявлення про методологію раціоналізації та проектування виробництва; • - оволодіння

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<p>приймати обґрунтовані рішення. СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати. СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію. СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення. СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.</p>	<p>практичними навичками обґрунтовувати проектні рішення щодо підвищення ефективності виробництва; • - застосування дослідницьких і організаторських здібностей у процесі розроблення організаційних проектів виробництва та їх реалізації. У результаті опанування навчальної дисципліни студенти повинні знати: організаційні основи виробництва на підприємстві, основні види та форми виробничих систем; види виробничих процесів і організаційні типи виробництва; методи організації трудових процесів і робочих місць, нормування праці різних категорій співробітників підприємства; особливості побудови виробничих структур підприємства; форми організації виробничого процесу у часі та просторі; основні характеристики організації технічного обслуговування виробництва, допоміжних виробництв та обслуговуючих господарств; основи організації виробничих процесів у первинних ланках підприємств; організацію потокового й автоматизованого виробництв; організаційно-виробниче забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції; комплексну систему підготовки виробництва до випуску нової продукції; організаційне проектування виробничих систем. Вміти знаходити раціональні організаційні, технічні та економічні обґрунтування управлінських рішень, використовувати організаційні й інші методи для безупинного вдосконалення</p>

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
	<p>діяльності підприємства, підвищення його ефективності в існуючих умовах господарювання. Оволодіти основними практичними навичками щодо визначення складу та спеціалізації виробничих підрозділів, що формують оптимальну структуру підприємства; забезпечувати ефективне функціонування складових виробничого процесу; гармонійно сполучати елементи виробничого процесу у часі й просторі, організувати працю людей і роботу устаткування; раціонально поєднувати організаційні форми та економічні методи ведення виробництва; кількісно порівнювати й економічно оцінювати ефективність різних варіантів організації виробництва і виробничої інфраструктури; вчасно діагностувати існуючий стан організації виробництва на підприємстві.</p>

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль I. Системна характеристика організації виробництва

Тема 1. Організаційні основи виробництва

Організація виробництва як самостійна сфера знань та її місце у системі наук. Передумови, сутність і суспільне значення виробничої діяльності в умовах сьогодення. Сутність поняття “організація виробництва”. Цілі й завдання виробництва. Закономірності, основні принципи організації виробництва. Системна концепція організації виробництва. Система раціоналізації праці. Взаємозв’язок технології та організації виробництва. Виробнича функція. Характеристика ресурсних складових виробництва. Моделі виробничої функції та оцінка продуктивності. Взаємозв’язок виробничої функції з фінансовою, маркетинговою та іншими функціями. Історія розвитку теорії та практики організації виробництва. Розподіл праці. Регламентація діяльності. Стандартизація деталей і комплектуючих. Дослідження методів роботи.

Тема 2. Виробничі системи

Виробництво як відкрита система. Поняття, складові елементи та структура. Вхід, процес, вихід як компоненти та пристрої виробничої системи. Інформаційні та матеріальні потоки виробничої системи. Взаємодія виробничої системи із зовнішнім середовищем. Класифікація зв’язків елементів виробничих систем. Закон резервів у виробничих системах. Резерви часу та інформації. Закон усунення надлишковості. Організаційні основи виробничих систем. Принципи функціонування та розвитку виробничих систем. Розвиток виробничої системи. Закони розвитку виробничих систем: інерції, еластичності, безперервності вдосконалення. Загальні відмінні особливості та властивості виробничих систем: цілеспрямованість, поліструктурність, відкритість, складність, різноманітність. Закони статичної організації виробничих систем. Властивості, які проектуються: результативність, надійність, гнучкість, керованість, довгостроковість. Підприємство як основний носій ринкових відносин та складна виробнича система. Класифікація підприємств. Ієрархічна структура виробничої системи підприємства. Рівні організованості та особливості створення виробничих систем. Сучасні виробничі стратегії та концепції гнучкості й мобільності виробничих систем. Сутність і методи організаційного проектування. Концептуальна модель організації виробництва на підприємстві.

Тема 3. Виробничий процес і організаційні типи виробництва

Виробничий процес, його сутність, різновиди і структура. Поняття, цілі та завдання технології виробництва. Класифікаційні ознаки основних, допоміжних і обслуговуючих виробничих процесів. Характеристика стадій (фаз) виробничого процесу. Характеристика, правила й порядок розробки технологічних операцій і процесів. Чинники, що впливають на структуру виробничого процесу. Особливості розподілу виробничих процесів за ступенем автоматизації та характером об'єкта виробництва. Наукові принципи організації виробничого процесу. Сутність і призначення принципів: диференціації, концентрації, інтеграції, спеціалізації, пропорційності, прямоточності, безперервності, паралельності, ритмічності, автоматичності, профілактики, гнучкості, оптимальності, електронізації, стандартизації. Об'єкти й результати комплексного застосування принципів організації виробничого процесу. Загальна характеристика методів організації виробництва. Метод організації індивідуального виробництва. Метод організації потокового виробництва. Метод групової організації виробництва. Метод організації синхронізованого виробництва. Типи виробництва, їх техніко-економічні особливості. Поняття типу виробництва. Ознаки одиничного, серійного, масового типів виробництва. Визначення серійності виробів. Порівняльна техніко-економічна характеристика типів виробництва. Організаційно-технічний рівень виробництва: сутність, методи визначення.

Тема 4. Організація трудових процесів і робочих місць

Трудовий процес як елемент виробничого процесу. Основні елементи трудового процесу. Класифікація трудових процесів. Трудовий процес та його структура. Методи аналізу трудового процесу. Раціоналізація та проектування методів і прийомів праці. Мета і завдання організації праці на підприємстві. Сутність, цілі й основні компоненти мети організації праці. Завдання організації праці на підприємстві. Сфери застосування та критерії впливу на виробництво. Поділ і кооперування праці, їх форми та межі. Сумісництво професій. Багатоверстатне обслуговування. Бригадна форма організації праці. Вимоги організації праці до технічних параметрів та експлуатаційних характеристик устаткування й виробничого середовища. Принципи організації праці. Принцип розвитку особистості. Принцип безпеки. Принцип справедливості. Організація праці на робочих місцях. Сутність і роль робочого місця у виробничому процесі. Класифікація робочих місць. Вимоги до організації робочого місця як системи праці. Атестація робочого місця. Складові елементи робочого місця. Зовнішнє та внутрішнє його планування. Умови праці, раціональні режими праці та відпочинку. Організаційні системи забезпечення та обслуговування робочих місць. Структура проекту організації робочого місця та карта організації праці. Удосконалення організації праці.

Тема 5. Нормування праці

Роль і місце нормування праці у ринковій економіці. Нормування праці як стимул зростання її ефективності. Нормування праці як стимул зростання оплати. Призначення, завдання та організація нормування на підприємстві. Види трудових норм: часу, виробітку, обслуговування, чисельності, керованості. Об'єкти нормування праці: робочий час, виробнича операція, технологічна структура операції, трудовий елемент, обсяг робіт, зона обслуговування, чисельність персоналу. Сфера застосування трудових норм. Принципи і методи комплексного обґрунтування норм витрат праці. Принцип оптимального змісту трудового процесу. Принцип паралельності. Принцип економії. Принцип оптимальної інтенсивності праці. Принцип відповідності працівника виконуваний роботі. Принцип плановості і за побіжності обслуговування робочих місць. Принцип оптимальної інтенсивності роботи устаткування. Принцип оптимального режиму праці і відпочинку працівників. Аналіз затрат робочого часу. Класифікація затрат робочого часу. Типова структура норми часу на операцію. Методи аналізу затрат робочого часу: безпосередніх вимірів, моментних спостережень. Фотографія робочого часу. Хронометраж. Фотохронометраж. Інтенсивність праці і нормування трудових процесів. Призначення та класифікація нормативів праці. Методичні особливості створення трудових нормативів. Система мікроелементного нормування. Класифікація норм затрат праці. Чинники, що впливають на величину норми. Методи нормування праці та способи встановлення норм. Особливості визначення складових частин норм часу. Трудомісткість продукції та її організаційно-економічне значення.

Тема 6. Побудова виробничої структури у просторі

Виробнича структура і чинники, що її визначають. Принципи побудови організації «ідеального» процесу: спеціалізація, пропорційність, прямоточність. Поняття про загальну та виробничу структури. Вимоги оптимізації взаємозв'язків усередині виробничої системи. Взаємодія чинників, що визначають структуру промислового підприємства. Чинники впливу на територіальне розміщення засобів виробництва: характер виробничого процесу, масштаб виробництва, характер та ступінь спеціалізації, охоплення життєвого циклу продукції. Склад і класифікація основних виробничих ланок. Особливості спеціалізації виробничих ланок підприємства. Робоче місце як первинна ланка організації виробничого процесу. Особливості формування виробничих дільниць, цехів, виробництв. Чинники впливу на побудову структури основного виробництва. Комплексна та спеціалізована виробничі структури. Принципи формування й умови застосування технологічної, предметної та змішаної, цехової та безцехової, корпусної та комбінатської виробничих структур. Класифікація цехів і служб підприємства. Просторове розміщення підприємства. Показники, що характеризують виробничу структуру. Вибір архітектурно-будівельних форм та місця розташування підприємства. Генеральний план територіального

розташування підприємства. Вимоги до побудови схеми розміщення будівель, споруд, комунікацій, маршрутів руху та інших сполучень. Шляхи удосконалення виробничих структур.

Тема 7. Організація виробничого процесу у часі

Виробничий цикл виготовлення виробу. Сутність, структура та характеристика складових циклу. Організація руху предметів праці у виробництві. Тривалість виробничого й технологічного циклів. Визначення чинників тривалості циклу та її техніко-економічне значення. Сфера застосування виробничого циклу. Розрахунок і аналіз тривалості виробничого циклу простого процесу виробництва. Вплив технологічного процесу на рух предметів праці. Побудова графіків та розрахунок операційного циклу для послідовного, паралельного та паралельно-послідовного способів поєднання операцій. Особливості визначення інших складових виробничого циклу. Умови ефективного застосування способів поєднання операцій у різних типах виробництва. Розрахунок і аналіз тривалості виробничого циклу складного процесу виробництва. Сутність складного процесу. Взаємозв'язок операцій обробки, процесів виготовлення, складання виробів та умов виробництва. Особливості побудови циклового або сітьового графіка. Чинники, що впливають на тривалість циклу. Шляхи скорочення виробничого циклу. Зниження трудомісткості операцій за рахунок удосконалення конструкції та технології. Оптимізація партії запуску деталей та серійності продукції. Збалансованість виробництва, раціоналізація процесів транспортування, складування та контролю. Удосконалення нормативної бази, планів-графіків, диспетчерування виробничого процесу.

Модуль II. Організація виробничих процесів у первинних ланках підприємств

Тема 8. Організація допоміжних виробництв

Значення, склад і характеристика виробничої інфраструктури. Сутність та місце технічного обслуговування у системі основного виробництва. Розвиток та адаптація інфраструктури до внутрішніх і зовнішніх змін виробництва. Організація інструментального господарства на підприємстві. Передумови та завдання формування системи інструментального обслуговування виробництва. Підрозділи інструментального виробництва. Класифікація, індексація та нормування витрат інструменту. Визначення потреби й регулювання запасів інструменту. Організація зберігання, обліку та забезпечення робочих місць оснащенням. Шляхи скорочення витрат на виробництво технологічного оснащення. Сучасні тенденції організації інструментального забезпечення виробництва. Організація ремонтної служби підприємства. Завдання технічного обслуговування та ремонту засобів праці. Системи ремонтного обслуговування устаткування. Нормативна база

ремонтного виробництва. Шляхи зниження витрат на утримання, ремонт і експлуатацію устаткування. Організаційно-технічний прогрес у ремонтному виробництві. Зарубіжний досвід комплексного експлуатаційного обслуговування. Організація енергетичного господарства на підприємстві. Роль енергії у виробництві. Структура енергетичного господарства та органи управління. Методи визначення потреби в енергоресурсах. Норми й нормативи енергоспоживання. Діагностика устаткування, мереж та контроль за використанням енергоресурсів. Сучасні регульовальні системи енергоспоживання. Організація ремонту енергоустаткування. Основні напрями енергозбереження.

Тема 9. Організація обслуговуючих господарств

Організація транспортного господарства підприємства. Завдання та структура транспортного господарства. Системи організації внутрішньозаводських транспортних потоків. Визначення величини вантажопотоків, вантажообігу та системи перевезень. Класифікація транспортних засобів. Вибір транспортної системи й розрахунок потреби у рухомому складі. Показники використання транспортних засобів. Організація транспортного обслуговування робочих систем. Шляхи вдосконалення роботи транспортного господарства на підприємстві. Організація складського господарства підприємства. Матеріальні ресурси та їх потоки у виробничій системі. Завдання, функції та структура складського господарства. Класифікація матеріальних ресурсів. Визначення потреби у матеріальних ресурсах. Класифікація складських приміщень. Розрахунок корисних площ складських приміщень і устаткування складів. Порядок прийому, збереження та видачі матеріалів зі складів. Логістичні системи матеріального обслуговування. Показники роботи складського господарства. Напрями вдосконалення матеріального обслуговування виробництва.

Тема 10. Одиничний та партійний методи організації виробництва

Методи організації непотокового виробництва. Технологічна і предметна форми спеціалізації. Сутність методу організації виробництва у просторі та часі. Характеристика перервного, напівперервного й безперервного методів. Чинники, що визначають вибір методів. Організація одиничного виробництва. Характеристика ознак методу. Форми спеціалізації непотокового виробництва: технологічна, предметно-групова та змішана. Обчислення кількості устаткування та його розміщення. Сфера застосування непотокового методу. Партійний метод обробки. Сутність групової технології. Визначення економічно оптимального розміру партії. Розрахунок ритму. Величина виробничих випереджень. Взаємозв'язки часових параметрів партійної обробки. Особливості застосування партійного методу у сучасних умовах. Характеристика предметно-замкненої форми організації виробництва.

Тема 11. Організація потокового та автоматизованого виробництва

Класифікація потокових ліній. Особливості організації однопредметної потокові лінії. Особливості організації багатопредметної потокові лінії. Сутнісно-змістова характеристика потокового методу. Основні його ознаки й умови організації. Техніко-економічна характеристика потокового виробництва. Роторні та автоматичні потокові лінії. Особливості та основні техніко-економічні показники видів потокових ліній. Методика розрахунку параметрів потокових ліній. Особливості визначення виробничих заділів. Способи синхронізації потокових ліній. Транспортні засоби й технологічне планування потокових ліній. Економічна ефективність потокового виробництва. Автоматизоване виробництво. Загальна характеристика та види автоматичних ліній. Продуктивність і компонування автоматичних ліній. Гнучкі автоматизовані виробництва (ГАВ) та гнучкі виробничі системи (ГВС). Сутність гнучкості та принципи її розрахунку. Функціонально-вартісний аналіз оцінки й оптимізації гнучкості ГВС. Організаційно-виробничі параметри ГАВ, їх розрахунок. Поняття, складові дрібного гнучкого автоматизованого виробництва та перспективи розвитку.

Тема 12. Організаційно-виробниче якості та конкурентоспроможності продукції

Якість продукції, показники і методи оцінки її рівня. Еволюція уявлень про якість, основні поняття, терміни і визначення. Основні вимоги до якості продукції. Класифікація показників якості продукції. Стадії формування якості продукції промислового виробництва. Стандартизація якості. Засоби вимірювання та методи оцінки якості. Зміст і методи оцінювання рівня якості продукції. Система забезпечення якості та її елементи. Організація управління якістю продукції і забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Процес управління якістю на підприємстві. Архітектура серії стандартів ISO:9000. Системне управління якістю на основі ДСТУ ISO:9000. Моделі системи якості. Елементи системи якості. Документація системи якості. Особливості системи якості у сфері послуг. Національний і закордонний досвід управління якістю продукції. Сутнісно-змістова характеристика конкурентоспроможності продукції та методів розрахунку. Інструменти підвищення якості продукції. Організація контролю якості продукції. Види й методи технічного контролю якості: попереджувальний, статистичний. Розрахунки параметрів якості. Статистичне регулювання технологічних процесів і приймальний контроль. Неруйнівний контроль. Сертифікація продукції та систем якості. Системи сертифікації. Сутність і завдання сертифікації продукції. Атестація виробництв. Сертифікація систем якості. Оцінка якості проектів, технологій. Зразкова програма з доведення діючої на підприємстві системи якості до рівня відповідності вимогам Міжнародних стандартів ISO серії 9000.

Тема 13. Комплексна підготовка виробництва до випуску нової продукції

Система створення та освоєння нової техніки. Життєвий цикл продукції (процесів) та характеристика етапів. Сучасні концептуальні підходи до зміни продукту. Сутність комплексної підготовки виробництва та її складові. Особливості створення та освоєння продукту: етапи, процедури. Організаційні форми й методи досліджень, проектування та освоєння виробів. Організація науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт. Сутнісно-змістова характеристика досліджень. Поняття, цілі й завдання проектно-конструкторської підготовки. Види дослідних робіт. Основні етапи проектування виробів. Організація проведення робіт. Особливості проектування виробів для різних типів виробництва з урахуванням умов ринкових потреб. Уніфікація, стандартизація, технологічність конструкцій. Організація взаємодії проектувальників і виробників. Сучасні інформаційно-технічні засоби для досліджень і проектування. Організація технологічної підготовки виробництва. Цілі, зміст та логіка технологічної підготовки. Системи технологічної підготовки виробництва. Види технологічних процесів. Технологічна документація. Методи оцінки та вибір технологічного процесу. Проектування інструменту й оснащення. Необхідність екологічної експертизи виробів (процесів) на проектних стадіях. Екологічні стандарти. Моніторинг впливу технології виробництва на довкілля. Планування та реалізація заходів для зменшення забруднення середовища від виробництва та експлуатації виробів (процесів). Організація освоєння виробництва нового продукту. Зміст і завдання організаційно-економічної підготовки. Проектування та впровадження нових форм і методів організації виробничих і трудових процесів. Розробка систем комплексного забезпечення та обслуговування виробництва. Удосконалення матеріальної, трудової та статусної мотивації. Формування нормативної бази та проведення вартісної оцінки нового виробу (технології). Організація освоєння продукту у серійному та масовому виробництвах. Методи прискорення освоєння нової продукції.

Тема 14. Організаційне проектування виробничих систем

Загальні положення та принципи формування організаційного проекту виробництва. Передумови та сутність організаційного проектування. Цілі, завдання та зміст організаційного проектування. Етапи організаційного проектування. Методи та принципи організації проектних робіт. Установлення еталонів проекту організації виробничої системи. Методологія оцінки ефективності оргпроекування. Діагностика стану виробничої системи. Оцінка рівня організаційної, функціональної, елементної побудови виробничої системи на рівні цеху (дільниці, підрозділу). Аналіз економічних показників та оцінка організаційно-технічного рівня діючого виробництва.

Розробка заходів щодо вдосконалення організації виробництва. Процес організаційного проектування та раціоналізації виробничих систем. Структура організаційного проекту. Передпроектні роботи. Зовнішнє проектування. Вибір організаційного типу виробництва. Визначення складу підрозділів за їх спеціалізацією та формою організації. Побудова організаційної структури виробництва. Організація основного та обслуговуючого виробництва. Оперативне управління виробництвом. Організація праці персоналу. Організаційна підготовка впровадження, освоєння, оцінка та вдосконалення проекту.

Розділ 4 Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль I. Системна характеристика організації виробництва					
Тема 1. Організаційні основи виробництва 1. Організація виробництва як самостійна сфера знань та її місце у системі наук. 2. Сутність поняття “організація виробництва”. 3. Структура робіт організації виробництва на підприємстві. 4. Історія розвитку теорії та практики організації виробництва.	1	Організаційні основи виробництва 1. Організація виробництва як самостійна сфера знань та її місце у системі наук. 2. Сутність поняття “організація виробництва”. 3. Закономірності, основні принципи організації виробництва. 4. Етапи розвитку теорії та практики організації виробництва. 5. Еволюція концепцій організації виробництва.	1	1. Розгляньте і проаналізуйте функціонування підприємства на основі Господарського кодексу України. 2. Ознайомтеся та дайте характеристику основних організаційних форм підприємств в Україні. 3. Охарактеризуйте основні напрями економічної діяльності підприємства. 4. Визначте найбільш актуальні та значимі напрями соціальної діяльності підприємства. 5. Перелічіть і розкрийте основні методи організаційного проектування. 6. Покажіть взаємозв'язки між основними складовими концептуальної моделі організації виробництва на підприємстві. 7. Визначте цілі та завдання організаційного проектування.	2

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
<p>Тема 2. Виробничі системи</p> <ol style="list-style-type: none"> Підприємство як виробнича система. Організаційні основи виробничих систем. <ol style="list-style-type: none"> Виробнича структура підприємства та об'єднання. 	1	<p>Поняття, структура та класифікація систем. Структура виробничої системи. Організаційні основи виробничих систем. Виробничі системи 1. Підприємство як виробнича система. 2. Виробнича структура підприємства та об'єднання. Сутність і методи організаційного проектування.</p>	2	<p>Підготувати відповіді на такі питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> Від яких основних чинників залежить тривалість виробничого циклу? Поясніть їхній взаємозв'язок. Від яких основних чинників залежить тривалість виробничого циклу? За якими параметрами здійснюється вибір виду руху предметів праці за операціями технологічного процесу у конкретних умовах виробництва? 	4
<p>Тема 3. Виробничий процес і організаційні типи виробництва</p> <ol style="list-style-type: none"> Основні поняття про виробничий процес на підприємстві та принципи його організації. Тривалість та структура виробничого циклу. <p>Типи виробництва, їх техніко-економічні особливості.</p>	1	<p>Виробничий процес і організаційні типи виробництва</p> <ol style="list-style-type: none"> Виробничий процес, його сутність, різновиди і структура. Класифікація виробничих процесів. Наукові принципи організації виробничого процесу на підприємстві. Тривалість та структура виробничого циклу. 	1	<p>Підготувати відповіді на такі питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> В якому типі виробництва застосовується послідовно-паралельний вид поєднання операцій і у чому його переваги порівняно з іншими видами руху? В який спосіб здійснюється синхронізація операцій та які її наслідки для виробничого циклу? 	4
<p>Тема 4. Організація трудових процесів і робочих місць</p>		<p>Виробничий процес і організаційні типи виробництва</p> <ol style="list-style-type: none"> Тривалість та структура виробничого 			

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
		циклу. Методи організації виробництва. Особливості організаційних типів виробництва.			
Тема 4. Організація трудових процесів і робочих місць 1. Трудовий процес як елемент виробничого процесу. 2. Мета і завдання організації праці на підприємстві. 3. Принципи організації праці. 4. Організація праці на робочих місцях.	1	Організація трудових процесів і робочих місць 1. Трудовий процес як елемент виробничого процесу. 2. Мета і завдання організації праці на підприємстві. 3. Принципи організації праці. 4. Організація праці на робочих місцях. 5. Удосконалення організації праці.	1	Підготувати відповіді на такі питання: 3. У чому полягає особливість розрахунку виробничого циклу у днях для різних видів руху предметів праці за операціями? 4. Що обумовлює розрахунок виробничого циклу складного виробу?	4
Тема 5. Нормування праці 1. Нормування праці як стимул зростання її ефективності та оплати. 2. Принципи та методи комплексного обґрунтування норм витрат праці. 3. Інтенсивність праці і нормування трудових процесів.	2	Нормування праці 1. Суть та завдання нормування праці. 2. Технічна норма часу, її структура і порядок розрахунку. 3. Методи нормування праці.	2	Підготувати відповіді на такі питання: 1. Визначте зміст організації технічного обслуговування виробництва. 2. Перелічіть основні завдання технічного обслуговування виробництва. 3. Як впливає на показники діяльності підприємства транспортне обслуговування виробництва?	4
Тема 6. Побудова виробничої структури у просторі 1. Суть структури підприємства і її види. 2. Склад	1	Нормування праці Вивчення витрат робочого часу за допомогою спостереження. Нормативи для нормування	1		4

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
<p>виробничих підрозділів підприємства.</p> <p>1. Види та типи виробничої структури підприємства.</p>		<p>праці.</p> <p>Інтенсивність праці і нормування трудових процесів.</p> <p>Побудова виробничої структури у просторі</p> <p>Суть структури підприємства і її види.</p> <p>Склад виробничих підрозділів підприємства.</p> <p>Види виробничої структури підприємства.</p> <p>Типи виробничої структури підприємства</p> <p>Побудова виробничої структури у просторі</p> <p>1. Організаційні і виробничо-технічні чинники, що впливають на виробничу структуру підприємства.</p> <p>2. Вдосконалення виробничої структури підприємства.</p> <p>Просторове розміщення підприємств.</p>			
<p>Тема 7. Організація виробничого процесу у часі</p> <p>1. Виробничий цикл виготовлення виробу і його структура.</p> <p>2. Розрахунок тривалості виробничого циклу простого процесу виробництва.</p>	1	<p>Організація виробничого процесу у часі</p> <p>1. Виробничий цикл виготовлення виробу і його структура.</p> <p>2. Розрахунок тривалості виробничого циклу простого процесу виробництва.</p> <p>Організація</p>	2	<p>Підготувати відповіді на такі питання:</p> <p>1. Які можливі напрями вдосконалення внутрішньо-заводських перевезень?</p> <p>2. Чим відрізняються системи MRP-I і MRP-II?</p> <p>3. Що впливає на структуру та склад системи збереження матеріальних ресурсів?</p>	4

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
3. Розрахунок тривалості виробничого циклу складного процесу виробництва. 3. Економічне значення і шляхи скорочення тривалості виробничого циклу.		виробничого процесу у часі Розрахунок тривалості виробничого циклу складного процесу виробництва. 3. Економічне значення і шляхи скорочення тривалості виробничого циклу.			
Модуль II. Організація виробничих процесів у первинних ланках підприємств					
Тема 8. Організація допоміжних виробництв 1. Організація інструментального господарства на підприємстві. 2. Організація ремонтної служби підприємства. 3. Організація енергетичного господарства на підприємстві. 4. Організація ремонтної служби підприємства. 5. Організація енергетичного господарства на підприємстві.	1	Організація допоміжних виробництв 1. Виробнича інфраструктура. Забезпечення виробництва технологічним оснащенням. 2. Ремонтне обслуговування устаткування. Енергетичне забезпечення виробництва. 3. Ремонтне обслуговування устаткування. Енергетичне забезпечення виробництва.	1	Підготувати відповіді на такі питання: 1. Наведіть основні ознаки потокового виробництва. 2. Проаналізуйте можливості застосування поточкових методів за різних організаційних типів виробництва. 3. За якими класифікаційними ознаками поділяють поточкові лінії? 4. Проаналізуйте особливості організації перервно-поточкових ліній. 5. Як визначається показник гнучкості автоматизованого виробництва? 6. Як підрахувати швидкість конвеєрної стрічки для різних видів конвеєрів? 7. Як проводиться розрахунок параметрів безперервно-поточкових ліній?	4
Тема 9. Організація обслуговуючих господарств 1. Призначення та завдання транспортного господарства. 2. Організація транспортних перевезень та розрахунок потреби у	1	Організація обслуговуючих господарств 1. Роль складського господарства на підприємстві. 2. Роль транспортного господарства на підприємстві. 3. Організація	2		4

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
<p>транспортних засобах.</p> <p>3. Призначення та завдання складського господарства.</p> <p>4. Розрахунок виробничих характеристик складів.</p>		<p>я транспортного господарства підприємства.</p> <p>4. Організація складського господарства підприємства.</p> <p>5. Розрахунок технічних засобів матеріального обслуговування.</p>			
<p>Тема 10. Одиничний та партійний методи організації виробництва</p> <p>4. Методи організації одиничного (непотокowego) виробництва.</p> <p>5. Організація одиничного виробництва.</p> <p>6. Партійний метод обробки.</p>	1	<p>Одиничний та партійний методи організації виробництва</p> <p>1. Методи організації одиничного (непотокowego) виробництва.</p> <p>Технологічна і предметна форми спеціалізації.</p> <p>Особливості організації предметно-замкнутих ділянок.</p> <p>Особливості предметно-групової і змішаної форм організації виробництва.</p>	1	<p>Підготувати відповіді на такі питання:</p> <p>1. Чи існує єдина система показників якості продукції?</p> <p>2. Чи існує взаємозв'язок між категоріями “споживна вартість”, “корисний ефект”, “якість продукції”, конкурентоспроможність продукції”?</p> <p>3. Чи можливе застосування міжнародних стандартів на вітчизняних підприємствах?</p> <p>4. Охарактеризуйте схему оцінки рівня системи організації виробництва.</p>	4
<p>Тема 11. Організація потокового та автоматизованого виробництва</p> <p>1. Загальна характеристика потокового та автоматизованого виробництва.</p> <p>2. Особливості організації однопредметної поточної лінії.</p> <p>3. Особливості організації</p>	1	<p>Організація потокового та автоматизованого виробництва</p> <p>Класифікація видів виробничих процесів та їх техніко-економічна характеристика.</p> <p>1. Загальна характеристика потокового виробництва.</p> <p>2. Класифікація поточкових ліній.</p> <p>3. Транспорт</p>	2		4

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
<p>багатопредметної потокової лінії.</p> <p>4. Економічна ефективність поточного виробництва.</p>		<p>ні засоби у поточному виробництві.</p> <p>Поняття технологічної та організаційної синхронізації.</p> <p>Організація поточного та автоматизованого виробництва</p> <p>1. Загальна характеристика поточного та автоматизованого виробництва.</p> <p>2. Розрахунок однопредметних безперервно-поточних ліній.</p> <p>3. Розрахунок однопредметних перервно-поточних (прямоточних) ліній.</p> <p>Особливості розрахунку багатопредметних змінно-поточних ліній.</p>			
<p>Тема 12. Організаційно-виробниче забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції</p> <p>1. Завдання та значення контролю якості продукції.</p> <p>2. Вітчизняний і закордонний досвід організації систем якості на підприємстві.</p> <p>Організація управління якістю продукції і</p>	2	<p>Організаційно-виробниче забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції</p> <p>1. Організація управління якістю продукції і забезпечення конкурентоспроможності підприємства.</p> <p>2. Організація контролю якості продукції на підприємстві.</p> <p>3. Основи стандартизації та сертифікації</p>	2		4

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
забезпечення конкурентоспроможності продукції підприємства.		продукції та систем якості. 4. Економічна відповідальність підприємства за рівень якості виробництва.			
<p>Тема 13. Комплексна підготовка виробництва до випуску нової продукції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура та завдання технічної підготовки виробництва до випуску нової продукції. 2. Організація наукових досліджень. 3. Організація конструкторської підготовки виробництва. <p>Організація технологічної підготовки виробництва до випуску нової продукції.</p>	1	<p>Комплексна підготовка виробництва до випуску нової продукції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація інноваційної діяльності підприємства. 2. Процес створення та освоєння нової продукції. 3. Організація науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт. 4. Організація технологічної підготовки виробництва. 5. Використання функціонально-вартісного аналізу для скорочення строків та підвищення ефективності підготовки виробництва. 	1	<p>Підготувати відповіді на такі питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте аналіз організації виробничих систем. 2. Назвіть стадії, етапи та процеси організаційного проектування виробничих систем. 3. Назвіть стадії, етапи та процеси раціоналізації виробничих систем. 	4
<p>Тема 14. Організаційне проектування виробничих систем</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст, завдання, структура і система оперативно-виробничого планування. 2. Загальні 	1	<p>Організаційне проектування виробничих систем</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація ритмічної роботи підприємства. 2. Зміст, завдання, структура і 	1		4

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
положення та принципи формування організаційного проекту виробництва. 3. Процес організаційного проектування та раціоналізації виробничих систем.		система оперативно-виробничого планування. 3. Загальні положення формування організаційного проекту виробництва. 4. Принципи формування організаційного проектування виробничих систем. Організаційне проектування виробничих систем 1. Організація оперативного регулювання виробництва. 2. Процес організаційного проектування та раціоналізації виробничих систем. Діагностика стану виробничої системи.			
Разом	16		20		54

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Таблиця 5 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-7): обговорення матеріалу занять (3 бали); виконання навчальних завдань (20 балів); завдання самостійної роботи (14 балів); тестування (3 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 2 (теми 8-14): обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (14 балів); завдання самостійної роботи (20 балів); тестування (2 бали); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю

Розділ 6. Інформаційні джерела

1. Конституція України. – К.: Українська правнича фундація, 1996. – 106 с.
2. Господарський кодекс України: Офіційний документ. – К.: Кондор, 2003. – 208 с.
3. Кодекс законів про працю України: науково–практичний коментар / В.І. Прокопенко. – Харків: Консум, 2003. – 832 с.
4. Податковий кодекс України: Офіційний документ. – К.: Вісті, 2010. – 576 с.
5. Цивільний кодекс України: Офіційний документ (зі змінами та доповненнями від 04.11.2012) // www.zakon.rada.gov.ua
6. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 р. // www.zakon.rada.gov.ua.
7. Про інноваційну діяльність: Закон України від 4.06.2002 р. № 40-IV зі змінами та доповненнями від 2.10.2011 р. // www.zakon.rada.gov.ua.
8. Про наукову та науково-технічну діяльність: Закон України від 13.12.1991 р. № 1977-XII зі змінами та доповненнями від 05.08.2012 р. // www.zakon.rada.gov.ua.
9. Афанасьєв М. В. Економіка підприємства: підруч. для студентів ВНЗ / М. В. Афанасьєв, О. Б. Плоха. – Харків : Інжек, 2013. – 660 с.
10. Березін О. В. Стратегія підприємства : навч. посіб. / О. В. Березін, М. Г. Безпарточний. – К. : Ліра-К, 2010. – 224 с.

11. Боковець В. В. Організація виробництва: навч. посіб. для студ. екон. спец. / В. В. Боковець, А. В. Драбаніч. – Вінниця: ВФЕУ, 2012. – 319 с.
12. Васильков В. Г. Організація і управління процесами виробництва: навч. посіб. / В. Г. Васильков, Н. В. Василькова. – К.: КНЕУ, 2011. – 503 с.
13. Володькіна М. В. Організація управління промисловим підприємством: навч. посіб. / М. В. Володькіна. – К.: КНЕУ, 2011. – 318 с.
14. Гетьман О. О. Економіка підприємства: навч. посіб. / О. О. Гетьман. – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 488 с.
15. Галак І.І. Організація виробництва: навч.-метод. посіб для самостійного вивчення дисципліни студентами напряму підготовки «Економіка підприємства» / І. І. Галак. – Полтава: ПУЕТ, 2012. – 166 с.
16. Економіка підприємства: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Мельник Л. Г. та ін.; за заг. ред. Л. Г. Мельника. – Суми: Університетський книга, 2012. – 863 с.
17. Єрмаков О. Ю. Організація виробництва: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / О. Ю. Єрмаков, Г. М. Христенко. – К.: Компрінт, 2012. – 196 с.
18. Козик В. В. Організація виробництва: навч. посіб. / В. В. Козик, А. С. Гавриляк. – К.: Знання, 2011. – 222 с.
19. Кузьмін О. Є. Формування та розвиток систем поточного контролювання діяльності промислових підприємств: монографія / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник, М. Д. Пецкович. – Львів: Растр-7, 2013. – 228 с.
20. Маслак О. І. Економіка промислового підприємства: навч. посіб. О. І. Маслак, Л. Д. Воробйова. – К.: ЦУЛ, 2011. – 172 с.
21. Небава М. І. Економіка та організація виробничої діяльності підприємства: навч. посіб. / М. І. Небава, О. О. Адлер, О. Й. Лесько. – Вінниця: ВНТУ, 2011. – Ч. 2: Організація виробництва. – 2011. – 130 с.
22. Організація виробництва: курс лекцій / Мазнев Г. Є. та ін.; за ред. Г. Є. Мазнева. – Харків: Міськдрук, 2012. – 402 с.
23. Паламарчук В. А. Економіка і організація виробництва: навч. посіб. / В. А. Паламарчук. – К.: НАУ-друк, 2010. – 400 с.
24. Свелеба Н. А. Організація виробництва: навч. посіб. / Н. А. Свелеба. – Львів: ЛКА, 2012. – 383 с.
25. Скибінська З. М. Економіка та організація виробництва: навч. посіб. / З. М. Скибінська, Т. Т. Гринів. – К.: Знання, 2012. – 299 с.